32000R2658

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 2658/2000
z dne 29. novembra 2000
o uporabi člena 81(3) Pogodbe pri skupinah sporazumov o specializaciji

(Besedilo velja za EGP)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EGS) št. 2821/71 z dne 20. decembra 1971 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za skupine sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj [1], kakor je bila nazadnje spremenjena z Aktom o pristopu Avstrije, Finske in Švedske, in zlasti člena 1(1)(c) Uredbe,

po objavi osnutka te uredbe [2],

po posvetu s Svetovalnim odborom za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EGS) št. 2821/71 pooblašča Komisijo, da z uredbo določi uporabo člena 81(3) (prejšnji člen 85(3)) Pogodbe za nekatere skupine sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj iz člena 81(1), katerih predmet je specializacija, vključno s sporazumi, potrebnimi za dosego tega.

(2) Komisija je zlasti v skladu z Uredbo (EGS) št. 2821/71 sprejela Uredbo (EGS) št. 417/85 z dne 19. decembra 1984 o uporabi člena 85(3) Pogodbe za skupine sporazumov o specializaciji [3], kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2236/97 [4]. Uredba (EGS) št. 417/85 preneha veljati 31. decembra 2000.

(3) Nova uredba mora izpolnjevati dve zahtevi glede zagotavljanja učinkovitega varstva konkurence in ustrezne pravne varnosti za podjetja. Pri uresničevanju teh ciljev je treba upoštevati potrebo po čim večji poenostavitvi upravnega nadzora in pravnih okvirov. Pod neki stopnji tržne moči je za uporabo člena 81(3) na splošno mogoče domnevati, da bodo pozitivni učinki sporazumov o specializaciji prevladali nad negativnimi učinki na konkurenco.

(4) Uredba (EGS) št. 2821/71 zahteva, da se v uredbi Komisije o izjemah opredelijo skupine sporazumov, sklepov in usklajenih ravnanj, za katere velja, določijo omejitve ali določbe, ki se lahko pojavijo ali pa se ne smejo pojaviti v sporazumih, sklepih in usklajenih ravnanjih, in določijo določbe, ki jih morajo vsebovati sporazumi, sklepi in usklajena ravnanja, ali druge pogoje, ki morajo biti izpolnjeni.

(5) Primerno je, da se namesto naštevanja določb, ki so izvzete, bolj poudari opredelitev skupin sporazumov, ki so izvzeti do neke stopnje tržne moči, in določitev omejitev ali določb, ki jih taki sporazumi ne smejo vsebovati. To je v skladu z ekonomskim prijemom, po katerem se ocenjuje vpliv sporazumov na upoštevnem trgu.

(6) Za uporabo člena 81(3) z uredbo, ni treba opredeliti tistih sporazumov, ki lahko sodijo v člen 81(1). Pri posamičnem ocenjevanju sporazumov iz člena 81(1) je treba upoštevati več dejavnikov, predvsem strukturo na upoštevnem trgu.

(7) Ugodnost skupinske izjeme mora biti omejena na tiste sporazume, za katere se lahko dovolj zanesljivo domneva, da izpolnjujejo pogoje iz člena 81(3).

(8) Sporazumi o specializaciji v proizvodnji večinoma prispevajo k izboljšanju proizvodnje ali distribucije blaga, saj se zadevna podjetja lahko osredotočijo na proizvodnjo nekaterih izdelkov ter zato poslujejo učinkoviteje in dobavljajo izdelke po nižjih cenah. Tudi za sporazume o specializaciji pri zagotavljanju storitev navadno velja, da lahko spodbudijo podobne izboljšave. Glede na učinkovito konkurenco je verjetno, da bodo potrošniki od tega imeli precejšnje koristi.

(9) Tovrstne prednosti lahko prav tako izhajajo iz sporazumov, na podlagi katerih ena stranka preneha proizvajati nekatere izdelke ali zagotavljati nekatere storitve v korist druge stranke („enostranska specializacija“), sporazumov, na podlagi katerih se vsaka stranka odpove proizvodnji nekaterih izdelkov ali zagotavljanju nekaterih storitev v korist druge stranke („vzajemna specializacija“), in sporazumov, s katerimi se stranke dogovorijo o skupni proizvodnji nekaterih izdelkov ali zagotavljanju nekaterih storitev („skupna proizvodnja“).

[1] UL L 285, 29.12.1971, str. 46.
[2] UL C 118, 27.4.2000, str. 3.
[3] UL L 53, 22.2.1985, str. 1.
[4] UL L 306, 11.11.1997, str. 12.

(10) Ker lahko skupinska izjema, opredeljena v Uredbi Komisije (ES) št. 2790/1999 z dne 22. decembra 1999 o uporabi člena 81(3) Pogodbe za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj [1], velja tudi za enostranske sporazume o specializaciji med nekonkurenti, se uporaba te uredbe za enostranske sporazume o specializaciji omeji na sporazume med konkurenti.

(11) Vsi drugi sporazumi med podjetji, ki zadevajo pogoje, na podlagi katerih se ta podjetja specializirajo za proizvodnjo blaga in/ali zagotavljanje storitev, sodijo v področje uporabe te uredbe. Skupinska izjema naj velja tudi za določbe sporazumov o specializaciji, ki niso glavni namen tovrstnih sporazumov, so pa neposredno povezane z njihovim izvajanjem in zatorej nujno potrebne ter za nekatere sorodne sporazume o nabavi in trženju.

(12) Da bi zagotovili uresničitev prednosti specializacije, ne da bi pri tem ena od strank zapustila trg, ki je v proizvodni verigi za proizvodnim, velja ta uredba za enostranske in vzajemne sporazume o specializaciji le, če določajo obveznosti dobave in nabave. Te obveznosti so lahko, ne pa morajo biti, izključne narave.

(13) Domneva se lahko, da bodo v primeru, pri katerem delež udeleženega podjetja na upoštevnem trgu ne presega 20 %, sporazumi o specializaciji iz te uredbe praviloma privedli do gospodarskih prednosti v obliki ekonomije obsega ali boljših proizvodnih tehnologij, pri tem pa potrošnikom zagotavljali pravičen delež doseženih koristi.

(14) Ta uredba ne sme izvzeti sporazumov, vsebujočih omejitve, ki niso nujno potrebne za doseganje zgoraj navedenih pozitivnih učinkov. Načelno je treba nekatere hude proti konkurenčne omejitve, ki zadevajo določanje cen, zaračunanih tretjim osebam, omejevanje obsega proizvodnje ali prodaje in delitev trgov ali odjemalcev, izvzeti iz ugodnosti skupinske izjeme iz te uredbe ne glede na tržni delež vključenih podjetij.

(15) Omejitev tržnega deleža, neizvzetje nekaterih sporazumov in pogoji iz te uredbe običajno zagotavljajo, da sporazumi, za katere velja skupinska izjema, udeleženim podjetjem ne omogočajo izključitve konkurence glede znatnega dela zadevnih izdelkov in storitev.

(16) V posebnih primerih, pri katerih so učinki sporazumov iz te uredbe kljub temu nezdružljivi s členom 81(3) Pogodbe, lahko Komisija odpravi ugodnost skupinske izjeme.

(17) Zaradi poenostavitve sklepanja sporazumov o specializaciji, ki lahko vplivajo na strukturo sodelujočih podjetij, se veljavnost te uredbe določi na 10 let.

(18) Ta uredba ne posega v uporabo člena 82 Pogodbe.

(19) V skladu z načelom primarnosti zakonodaje Skupnosti ne sme noben ukrep, sprejet v skladu z nacionalnimi zakoni o konkurenci, ogroziti enotne uporabe pravil konkurence Skupnosti na celotnem območju skupnega trga ali celovitega učinkovanja vseh ukrepov, sprejetih zaradi izvajanja teh pravil, vključno s to uredbo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Izjema

1. V skladu s členom 81(3) Pogodbe in ob upoštevanju določb te uredbe se razglasi, da se člen 81(1) ne uporablja za naslednje sporazume med dvema ali več podjetji (v nadaljnjem besedilu „stranke“) o pogojih, na podlagi katerih se ta podjetja specializirajo za proizvodnjo izdelkov (v nadaljnjem besedilu „sporazumi o specializaciji“):

(a) enostranske sporazume o specializaciji, na podlagi katerih ena stranka soglaša, da bo prenehala proizvajati nekatere izdelke ali se vzdržala proizvodnje teh izdelkov in da jih bo nabavila pri konkurenčnem podjetju, pri čemer konkurenčno podjetje soglaša, da bo te izdelke proizvajalo in dobavljalo; ali

(b) vzajemne sporazume o specializaciji, na podlagi katerih dve ali več strank na podlagi vzajemnosti soglaša, da bodo opustile proizvodnjo ali se vzdržale proizvodnje nekaterih, vendar različnih izdelkov in da jih bodo nabavljale pri drugih strankah, ki soglašajo s tem, da jih bodo dobavljale; ali

(c) sporazume o skupni proizvodnji, na podlagi katerih dve ali več strank soglaša, da bodo skupno proizvajale nekatere izdelke.

Ta izjema velja le kolikor takšni sporazumi o specializaciji vsebujejo omejitve konkurence, ki sodijo v področje uporabe člena 81(1) Pogodbe.

2. Izjema, predvidena v odstavku 1, velja tudi za določbe sporazumov o specializaciji, ki ne predstavljajo glavnega cilja teh sporazumov, so pa v neposredni povezavi z njihovim izvajanjem in zatorej nujno potrebne zanj, kakor na primer določbe o odstopu ali uporabi pravic intelektualne lastnine.

[1] UL L 336, 29.12.1999, str. 21.

Prvi pododstavek pa ne velja za določbe, ki imajo isti cilj kakor omejitve konkurence, naštete v členu 5(1).

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi:

1. „Sporazum“ pomeni sporazum, sklep podjetniškega združenja ali usklajeno ravnanje.

2. „Udeležena podjetja“ pomenijo podjetja, stranke sporazuma, in povezana podjetja vsakega od njih.

3. „Povezana podjetja“ pomeni:

   (a) podjetja, v katerih stranka sporazuma neposredno ali posredno:

      (i) lahko uresničuje več kakor polovico glasovalnih pravic, ali

      (ii) lahko imenuje več kakor polovico članov nadzornega sveta, uprave ali teles, ki v skladu z zakonom zastopajo podjetja, ali

      (iii) ima pravico upravljati posle podjetja;

   (b) podjetja, ki imajo nad stranko sporazuma neposredno ali posredno pravice ali pooblastila iz točke (a);

   (c) podjetja, v katerih ima podjetje iz točke (b) neposredno ali posredno pravice ali pooblastila iz točke (a);

   (d) podjetja, v katerih ima stranka sporazuma skupaj z enim ali več podjetji iz točk (a), (b) ali (c) ali v katerih ima dvoje ali več slednjih podjetij skupno pravice ali pooblastila iz točke (a);

   (e) podjetja, v katerih imajo pravice ali pooblastila iz točke (a) skupno:

      (i) stranke sporazuma ali povezana podjetja vsake od njih iz točk (a) do (d), ali

      (ii) ena ali več strank sporazuma ali eno ali več njihovih povezanih podjetij iz točke (a) do (d) in ena ali več tretjih oseb.

4. „Izdelek“ pomeni izdelek in/ali storitev, vključno z vmesnimi izdelki in/ali storitvami ter končnimi izdelki in/ali storitvami, razen storitev distribucije in najema.

5. „Proizvodnja“ pomeni izdelavo blaga ali zagotavljanje storitev in vključuje proizvodnjo prek podizvajalcev.

6. „Upoštevni trg“ pomeni upoštevni(-e) trg(-e) izdelkov in geografski(-e) trg(-e), na katere sodijo izdelki, ki so predmet sporazumov o specializaciji.

7. „Konkurenčno podjetje“ pomeni podjetje, dejavno na upoštevnem trgu (dejanski konkurent), ali podjetje, ki bi, stvarno gledano, izvedlo potrebne dodatne naložbe ali prevzelo druge potrebne stroške prehoda, zato da bi lahko vstopilo na upoštevni trg v odziv na majhno in stalno povečevanje relativnih cen (možni konkurent).

8. „Obveznost izključne dobave“ pomeni obveznost, v skladu s katero se izdelek, na katerega se nanaša sporazum o specializaciji, ne dobavlja nobenemu konkurenčnemu podjetju razen stranki sporazuma.

9. „Obveznost izključne nabave“ pomeni obveznost nabavljanja izdelka, na katerega se nanaša sporazum o specializaciji, le pri stranki, ki se je pogodbeno obvezala za dobavo.

Člen 3

Sporazumi o nabavi in trženju

Izjema iz člena 1 velja tudi, kadar:

(a) stranke sprejmejo obveznost izključne nabave in/ali dobave na podlagi enostranskega ali vzajemnega sporazuma o specializaciji ali sporazuma o skupni proizvodnji ali

(b) stranke ne prodajajo izdelkov, ki so predmet sporazuma o specializaciji, neodvisno, ampak poskrbijo za skupno distribucijo ali se dogovorijo za imenovanje tretje osebe za distributerja na izključni ali neizključni osnovi v okviru sporazuma o skupni proizvodnji, pod pogojem, da tretja oseba ni konkurenčno podjetje.

Člen 4

Mejni tržni delež

Izjema iz člena 1 velja pod pogojem, da skupni tržni delež udeleženih podjetij ne presega 20 % upoštevnega trga.

Člen 5

Sporazumi, ki jih izjema ne zajema

1. Izjema iz člena 1 ne velja za sporazume, katerih cilj je posredno ali neposredno, samostojno ali v kombinaciji z drugimi dejavniki pod nadzorom strank:

(a) določanje cen pri prodaji izdelkov tretjim osebam;

(b) omejitev obsega proizvodnje ali prodaje; ali

(c) delitev trgov ali odjemalcev.

2. Odstavek 1 ne velja za:

(a) določbe o dogovorjenih količinah izdelkov na podlagi enostranskih ali vzajemnih sporazumov o specializaciji ali za opredelitev zmogljivosti in obsega proizvodnje v proizvodnem skupnem podjetju na podlagi sporazuma o skupni proizvodnji;

(b) opredelitev prodajnih ciljev in določitev cen, ki jih proizvodno skupno podjetje zaračunava svojim neposrednim odjemalcem v okviru točke (b) člena 3.

Člen 6

Uporaba mejnega tržnega deleža

1. Za uporabo mejnega tržnega deleža iz člena 4 veljajo naslednja pravila:

(a) tržni delež se izračuna na osnovi vrednosti prodaje na trgu; če podatki o vrednosti prodaje na trgu niso razpoložljivi, se za določitev tržnega deleža zadevnega podjetja lahko uporabijo ocene, ki temeljijo na drugih zanesljivih tržnih informacijah, vključno s fizičnim obsegom prodaje na trgu;

(b) tržni delež se izračuna na osnovi podatkov iz prejšnjega koledarskega leta;

(c) tržni delež podjetij, opredeljenih v točki 3(e) člena 2, se razdeli po enakih delih vsakemu podjetju, ki ima pravice ali pooblastila iz točke 3(a) člena 2.

2. Če tržni delež iz člena 4 na začetku ne presega 20 %, pozneje pa se zviša nad to raven, ne da bi presegel 25 %, izjema iz člena 1 velja še za obdobje dveh zaporednih koledarskih let po letu, v katerem je bil prvič presežen 20 % prag.

3. Če tržni delež iz člena 4 na začetku ne presega 20 %, pozneje pa se zviša nad 25 %, izjema iz člena 1 velja še za obdobje enega koledarskega leta po letu, v katerem je bil 25 % prag prvič presežen.

4. Ugodnosti, določene v odstavkih 2 in 3, ni mogoče kombinirati tako, da bi bilo preseženo obdobje dveh koledarskih let.

Člen 7

Odprava

Komisija lahko v skladu s členom 7 Uredbe (EGS) št. 2821/71 odpravi ugodnost te uredbe, če na svojo lastno pobudo ali na zahtevo države članice, fizične ali pravne osebe, ki uveljavlja pravni interes, v posameznem primeru ugotovi, da ima sporazum, za katerega se uporablja izjema iz člena 1, kljub temu učinke, ki so nezdružljivi s pogoji iz člena 81(3) Pogodbe, zlasti pa če:

(a) sporazum ne prinaša posebnih rezultatov pri racionalizaciji ali če potrošniki niso deležni pravičnega deleža doseženih koristi ali

(b) izdelki, ki so predmet specializacije, na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu niso izpostavljeni učinkoviti konkurenci enakih izdelkov ali izdelkov, ki jih uporabniki štejejo za enakovredne zaradi njihovih lastnosti, cene in namena uporabe.

Člen 8

Prehodno obdobje

Prepoved iz člena 81(1) Pogodbe ne velja v obdobju od 1. januarja 2001 do 30. junija 2002 za sporazume, ki so bili 31. decembra 2000 že v veljavi in ne izpolnjujejo pogojev za izjemo iz te uredbe, izpolnjujejo pa pogoje za izjemo iz Uredbe (EGS) št. 417/85.

Člen 9

Veljavnost

Ta uredba začne veljati 1. januarja 2001.

Uredba preneha veljati 31. decembra 2010.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 29. novembra 2000

Za Komisijo

Mario MONTI

Član Komisije